

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bono Sodalitatis Partheniæ, Et Officiis Sodalium Erga Deiparam Patronam

Bourgeois, Jean

Antverpiæ, 1622

Cap. 16. De exercitatione moralium virtutum infusarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48699)

CAPVT XVI.

*De exercitatione virtutum moralium
infusarum.*

Sapientia diuina sobrietatem (quæ ea- ^{Sap. 8. 7.}
dem est temperantia) & prudentiam
docet, & iustitiam, & virtutem, id est forti-
tudinem, quibus vtilius nihil est in vita ho-
minibus. Docet has virtutes, quæ sunt cæ-
terarum cardines & fontes, Sapientia,
primùm infusis illarum habitibus, tum
suppeditatis gratiæ adiuuantis & exci-
tantis opportunis prædijs. docet eas-
dem & Sapientiæ mater incarnatæ San-
ctissima Virgo præclarissimæ vitæ suæ
innocentissimæ, quæ fuit omnis norma
virtutis, ad vsum nostrum accommoda-
tissimis exemplis. quæ antequam in me-
dium proferantur, aperiendum est pau-
cis, quid inter has virtutes infusas & ac-
quisitas eisdem potissimùm interlit. Ne-
mo nescit ex Philosopho, satis non esse si ^{2. Ethic. 4.}
virtutum actiones obeantur, nisi ex ipsa
virtutum honestate, quique illis inest
na-

384 DE OFFIC. SODAL. PARTH.
naturæ rectissimo fine suscipiantur. Pa-
rum est, si quispiam quod iustum est a-
gat, nisi & iustè agat ex fine, amore &
impulsu iustitiæ. quemadmodum quæ
feruntur ex arte, ex eius præscripto &
certa lege fiunt, non casu ac temerè: ita
quæ ex virtute, ex eius affectu & fine fie-
ri necesse est. Illud autem interest inter
has virtutes studio acquisitas, & diuini-
tus infusas, quòd acquisitæ spectent eam
virtutis honestatem, quæ conuenit ho-
mini quâ homo est, quâ ratione utitur,
quæque vitæ præsentis ordinem ac limi-
tes non transcendit: at infusæ conue-
niunt homini quâ Christianus est, quâ
Dei filius & amicus, æternæ capax glo-
riæ & felicitatis, ad quam diuinæ gratiæ
beneficio euectus est. Quemadmodum
Aristoteles diuersas ait esse virtutes ci-
uium, quæ ad diuersas politias referun-
tur; ita diuersæ sunt virtutes infusæ ab
acquisitis, quòd hominem spectent in
duplici quadam politia & republica.
Præter eam quæ inter se communi quo-
dam naturæ vinculo ac præsentis vitæ
societate cohærent, alia sublimior est ac
di-

3. Politic. 3.

diuina, qua ad sempiternam alteram ad-
 spirant beatam vitam, qua in diuinam
 adsciti sunt amicitia, domestici & ciues
 Dei, ciues Sanctorum. Qua ratione hone-
 stas virtutis sublimior est atq; diuinior,
 superioris ordinis, qui naturæ terminos
 supergreditur. Acquisitæ hominē infor-
 mant ad bene viuendū ex rectæ rationis
 humanæ præscripto: infusæ ex eiusdem
 quidē rationis præscripto, verum vt illa
 est supernaturalis fidei luce collustrata,
 hominemq; ad superiorē quendam finē
 æternæ gloriæ refert. Sic igitur prudentia
 ex humana euadet Christiana ac diuina,
 dum altiorē finem propositum habet, ad
 quē sua dirigit cōsilia, mediaq; virtutum
 vniuersa. Id igitur optādum est, atq; ela-
 borandum in harum virtutum vsum po-
 tissimum incumbamus, qua sunt infusæ,
 qua Christianis, qua Dei filijs & amicis
 conueniunt, ad sempiternæ gloriæ feli-
 citatem destinatis, & quod eōdem reci-
 dit, qua Deiparæ cultoribus atque So-
 dalibus, qua ad Beatæ Matris imitatio-
 nem, gratissimumque illi cultum earum
 exercitatione virtutum propiūs accedi-
 mus.

R

mus.

mus, qua ratione, & quo fine dum vitam hanc ageret, ab ea sunt exercitæ ac frequentatæ. Prudentiæ suæ Sacratissima Virgo non obscura dedit argumenta; nam ad primam Archangeli salutationem turbata silentium tenuit, & attentius cogitare cœpit qualis esset ista salutatio, quis modus diuini conceptus esset futurus, saluo suo pudore quem Deo iam nuncupato voto consecrarat. In omni deinde moderatione & circumspectione sermonis, cuius fuit parcissima. Nam

qui moderatur labia sua, prudentissimus est.

Tum in requirendo puero duodenni suauissimeque interpellando: *Fili quid fecisti nobis sic?* Iterum in nuptijs propinquorum in Cana Galilææ, cum eorum necessitati veller esse succursum: & sæpè aliàs cum filium affectaretur prædicantem. Cum summa modestia summa quoque prudentiæ Virginis laus elucescit. Iustitiæ duæ sunt partes duoque munera, declinare à malo, & facere bonum: de quibus & Apostolus, *Odientes malum, adherentes bono*, cuique quod suam est reddere, nemini nocere, omnibus prodesse.

Prov. 10.

v. 19.

Rom. 12. 9.

desse. quæ iustitiæ munia perfectissimè
 expleuit intemerata Virgo, quæ iure Spe-
 culum iustitiæ nuncupatur, omnis om-
 nino expers peccati, & quod origine
 contrahitur (ex quo omnis nata est iniu-
 stitia) & quod actione suscipitur, quæ
 nullum vnquam virtutis intermisit offi-
 cium, quo sibi demereri proximum pos-
 set. De virtutibus annexis iustitiæ seu
 partibus, quas vocant potentialibus, re-
 ligione, pietate, obseruantia, alijs, quin
 omnes eminentes fuerint in Virgine,
 non potest ambigi, & ne iusto quidem
 volumine nos exequamur. Fortitudinē
 eius celebrat Salomō: *Mulierem fortē quis*
inueniet? Procul & de vltimis finibus pretium
eius. Fortitudo & decor indumentum eius.
 Duplex quoque laus est fortitudinis, in
 laborum dolorumue perpeffione, & cō-
 siderata periculorum susceptione; in ad-
 uersis tolerandis, & arduis aggredien-
 dis. quæ neutra Deiparæ defuit per om-
 nem vitam, cum Saluatore hominum fi-
 lio in vtraque fortuna exercita, quando
 & Filij Dei mater fieri non detrectauit,
 illi comes in opere redemptionis nostræ

Prou. 31.

v. 10.

futura, post exactum laboriosissimæ vitæ
 cursum; ad extremum quoque morien-
 ti ad crucis eius pedem animo inuicto
 stetit, supremum exceptura spiritum,
 inibi que Martyrum princeps ac regina,
 cordis atrocissimū perpeffa martyrrium.
 De temperantia quid attinet dicere? cum
 auctore S. Thoma virtus ea tanto sit per-
 fectior, quanto minùs contrarijs concu-
 piscentiis infestatur: quibus quidem cō-
 cupiscentiis obluetur ac resistit conti-
 nentia, non tam virtus, quàm virtuti sub-
 seruiens & inferior habitus, qui proinde
 nec in Christo, nec in sanctissima eius
 matre locum habuit. At temperantia eo
 magis in vtroque excelluit, quo fuit v-
 terque liber à prauis concupiscentijs; &
 naturâ quidem suâ Christus ex vi diuinæ
 hypostaseos, Beata Mater eius singulari
 dono & priuilegio, quo caruit omni cō-
 cupiscentiæ fomite, vt indicat Leo: Im-
 maculata virginitas concupiscentiâ ne-
 sciuit. In ceteris Sanctis magna laus est
 quòd expugnari nequiverunt, in Beata
 Matre quòd ne quidem impugnari. De
 hac terra, ex qua veritas, iustitia & pax
 nostra

*Richardus
 doctor. de
 C. mansue-
 tel. 2. c. 29.*

nostra exorta est, meritò sublata sunt
 bella omnia, & bellorum incētiua. Beata
 Maria (inquit Chrysoſtomus) vltra om-
 nem humanæ naturæ modum modestiã
 actemperantiam excoluit, & ob id vni-
 uerſorum Dominum in vtero geſtare
 meruit. quod ego ratione potiffimùm
 demiffionis animi & humilitatis intelle-
 xerim, quæ tēperantiæ est virtus annexa,
 & ſuo ſeorſum capite est proponenda.
 Modestia, cuius meminit Chryſoſto-
 mus, cū in corporis externo cultu &
 veſtitu, quo ſimplice Diua Mater vteba-
 tur natiui coloris, tū in eo decoro quod
 in omni geſtu & ſermone ſeruiatur, elu-
 cet, præcipuo quodam ſtudio adoleſcē-
 tibus imitanda; quorum, vti gemma præ-
 tioſiſſima, mirificè exornat & commen-
 dat ætatem. Auctoꝝ eſt B. Ignatius, vt in
 quinque corporis ſenſibus componen-
 dis, aut Chriſtum Dominum, aut Beatã
 Matrem veluti normam & exemplar ſibi
 quiſque proponat, à quibus & opem di-
 uinæ gratiæ flagitet, & ab eiſdem ſumat
 & præſidium & exemplum. Ceteræ quo-
 que virtutes aſſiduis votis poſtulandæ,

*Homil. n.
hypapanc.*

390 DE OFFIC. SODAL. PARTH.
& rectè factis imitandæ. Prudentia non
illa terrestris & humana, sed cælestis &
diuina flagitanda est, quæ ex certissima fi-
dei regula & beatæ vitæ alterius trutina
res agendas omnes discutiat, expendat-
que, & ad extremum illum finem referat.
Iustitia, quæ suum cuique reddat, æquita-
tis inter homines obseruantissima, nõ tã
qua communis huius vitæ societate iun-
guntur, quàm qua Christianæ reipubli-
cæ ciues ad beatam illam adspirant æter-
nitatem. Fortitudo denique & in arduis
agendis, & in acerbis perferendis, ad il-
lum supremum beatæ vitæ finem, ad re-
ligionis orthodoxæ defensionem ac pro-
pagationem, ad Deiparæ cultum, filijque
eius Saluatoris honorẽ amplificandum.
Temperantia postremò in moderatione
passionum & delectationum, gustus ac ta-
ctus potissimum occupata, non tam vitæ
presens & valetudinis vsum quàm spirita-
lis profectus comoda spectet; & vt de ie-
iunio canit Ecclesia, ita & reliqua omni
mediocritate temperantiæ mens nobis in
Deum eleuetur, vitia comprimantur, vir-
tutes & gratiæ diuinæ dona cõparentur.

CA-